Klaskamers sonder mure

VERKEN - ONTDEK - LEER - LIEFDE

Vlermuis diversiteit

Les 2

Wat ons hierdie week gaan leer:

- oor vlermuisspesies en families
- waar vlermuise woon
- groot en klein vlermuisfeite
- wat vlermuise eet

Hallo my mensevriende!

Wonderlik om jou weer terug te sien, in Les 2 gaan jy nog meer van vlermuise leer!! Ek wed jy dink alle vlermuise is amper dieselfde, geen manier Frikkie!

As jy van nader kyk, sal jy sien ons kom in 'n hele verskeidenheid verskillende vorms, groottes, kleure en selfs haarstyle! Ons hang op allerhande verskillende plekke rond en ons het elkeen spesiale maar verskillende "werk" om te doen om die omgewing te help.

As jy hierdie simbool sien: ⚠ jy het dalk hulp van 'n volwassene nodig.

Moenie vergeet nie, die potloodsimbool beteken dat dit jou beurt is om 'n aktiwiteit te doen!

Ons het al die nuwe woorde in die woordelys aan die einde ingesluit!

Jy benodig :

- n **potlood**
- 'n liniaal **of** maatband
- 'n **weegskaal**

Hier is die storie....

Ons vlermuise is een van die mees **diverse** groep diere wat in die diereryk voorkom, (divers beteken dat ons nie almal dieselfde is nie).

Hier is van die maniere waarop ons van mekaar verskil, al is ons almal vlermuise; sommige van ons is klein, ander REGTIG GROOT en elke grootte tussenin.

1 Dieet

Verskillende soorte vlermuise eet verskillende soorte kos, ek eet insekte, maar ek ken ander vlermuise van regoor die wêreld wat onder andere eet:

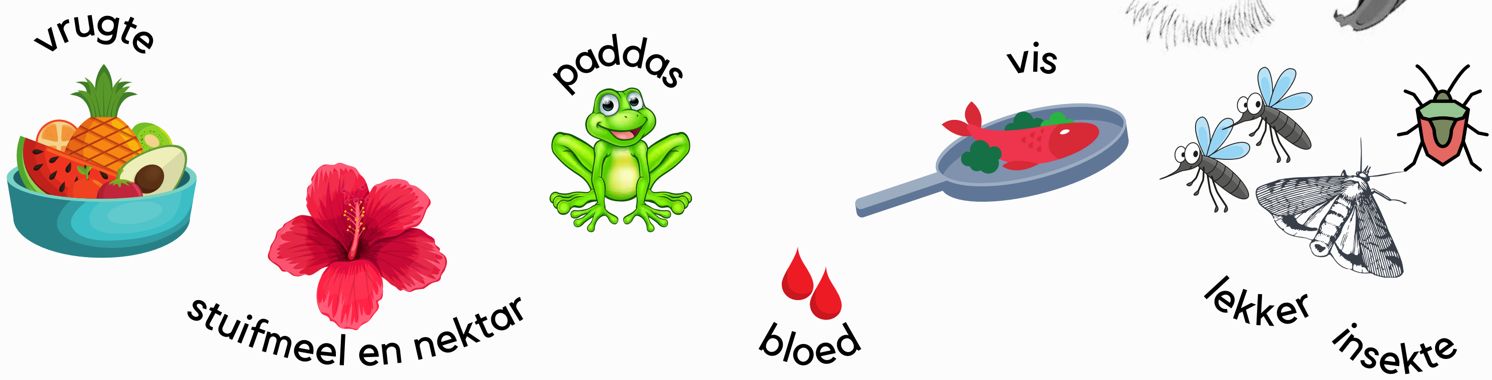

HET JY GEWEET?

Baba-vlermuise is dieselfde as mens-babas wat albei na geboorte begin melk drink as ons eerste kos. Ons (vlermuise en mense) kry dan tande en begin meer vaste kos eet en dit is wanneer ons dieet begin verskil. Dit is ook wanneer vlermuisdiëte verander.

Akashinga hier, staan ook bekend as Eidolon die Grote! Akashinga is 'n strooikleurige vrugtevlermuis en hy eet .... vrugte (sy naam is 'n bietjie van 'n weggee), blomme en stuifmeel! Persoonlik dink ek insekte is lekker, stel jou voor dat jy vrugte moet eet!

2 Waar bly vlermuise?

Dit is die dinge wat ons anders maak wat ons ook so suksesvol maak, met dit bedoel ek vlermuise het dit reg gekry om byna oor die hele wêreld te versprei en te leef omdat hulle aangepas het om in verskillende gebiede te woon en verskillende dinge te eet.

HET JY GEWEET?

Vlermuise word op byna elke vasteland aangetref - daar is vlermuise in Afrika, Asië, Europa, Noord- en Suid-Amerika, Australisië en selfs in die Arktiese gebied (by die Noordpool!). 'n Spesie genaamd die Noordelike vlermuis is baie ver noord gevind, anderkant die Arktiese Sirkel!

Trouens, daar is net een kontinent waar vlermuise nog nie gevind is nie - en dit is in Antarktika (die suidpool). Sover ons weet is daar geen vlermuise wat saam met die pikkewyne en robbe daar onder kuier nie!

Jou beurt!

Jy kan op die kaart hieronder sien waar vlermuise woon en watter plekke die meeste verskillende soorte vlermuise het. Rooi beteken baie vlermuisspesies, blou beteken min en wit beteken niks. Waar is jy op die kaart? Watter kleur sou jy sê is jou area?

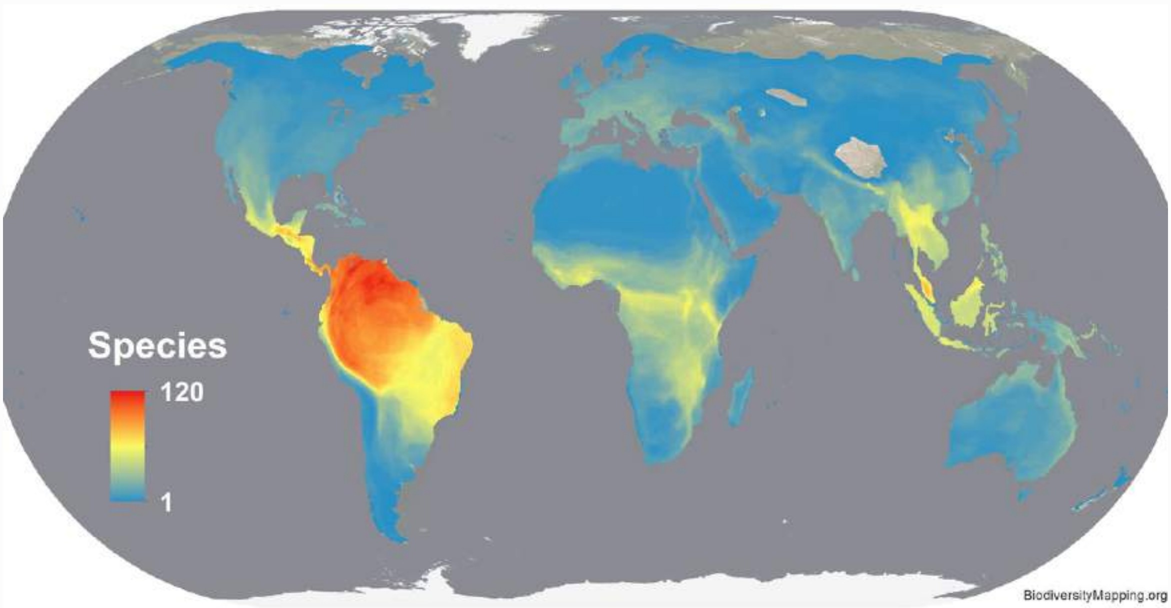

Ons bly op allerhande verskillende plekke soos grotte, bome en geboue. Sommige vlermuise kruip selfs weg in termiethope. Ek dink dit is soos mense, sommige woon in huise, ander in tente of grotte en sommige in iglo's.

Bats without Borders.org

3 Spesies en families

Ek weet julle mense hou daarvan om goed in groepe te sorteer, kinders sorteer soms hulle speelgoed in verskillende bokse, bibliotekarisse sit verskillende soorte boeke op verskillende rakke en wetenskaplikes sorteer lewende dinge in groepe soos plantgroepe, dieregroepe, diere met pels, diere met skubbe, ens. Wetenskaplikes gee dan hierdie groepe wetenskaplike name soos orde, familie, genus, spesie. Sommige van hierdie groepe is baie groot en sommige is baie klein.

Om groepe plante en diere in aparte groepe te sorteer, word **klassifikasie** genoem.

Name, name, name!

'n **Spesie** is die mees gedetailleerde vorm van klassifikasie van lewende dinge. In lewende dinge is 'n spesie 'n groep soortgelyke individue wat in staat is om voort te plant. So mense is een spesie!

Wanneer jy 'n spesienaam skryf moet jy dit óf in kursief óf die woorde onderstreep. Hoekom? Dit is net hoe wetenskaplikes dinge doen.

Jy ken my as Spike, dit is my "individuele" naam op dieselfde manier as wat jy dalk "Bennet" of "Linell of Danya" genoem word. My vriend hier heet Akashinga (die dapper een).

Hallo ouens, ek is Akashinga (of Eidolon)! Al die ander vlermuise wat net soos ek is (m.a.w. dieselfde tipe of spesie) het 'n algemene naam, mense noem ons "strooikleurige vrugtevlermuise".

Ons het ook 'n wetenskaplike naam "Eidolon helvum". Jy spreek dit Ay-da-lon hel-vum uit. Mense het almal die wetenskaplike naam Homo sapiens, wat rofweg vertaal word as "wyse man" of "wyse mensdom".

Dit lyk dalk te veel om 'n algemene naam EN 'n wetenskaplike naam te hê, maar dit is regtig nuttig om 'n wetenskaplike naam te hê. Dit help om regtig presies te wees oor die dier, plant of tipe vlermuis waarvan jy praat.

Bats without Borders.org

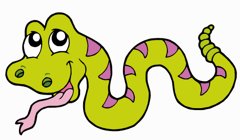

Ek sal jou 'n voorbeeld gee, daar is baie verskillende soorte vlermuise in verskillende lande wat almal lang ore het. Mense kyk na hulle en dink "o, jou ore is so lank ek sal jou "die langoorvlermuis" noem, dis die perfekte naam vir jou. Maar die langoorvlermuis in Afrika is 'n ander vlermuis as die langoorvlermuis vlermuis in Australië, wat verskil van die langoorvlermuis in Amerika Hulle het almal baie lang ore MAAR hulle is nie almal dieselfde tipe (of spesie) vlermuis nie.

Dit is waar wetenskaplike name werklik nuttig is. Slegs presies dieselfde soorte vlermuis het presies dieselfde wetenskaplike naam. So die gebruik van wetenskaplike name kan 'n bietjie van 'n mondvol wees, maar dit is baie belangrik wanneer jy PRESIES moet weet watter tipe vlermuis jy bedoel.

HET JY GEWEET?

vlermuise, vlermuise, vlermuise!

Daar is meer as **1 420 spesies vlermuise in die wêreld!** Dit is 'n ongelooflike getal, reg? Ons maak 'n indrukwekkende 25% van alle soogdierspesies wêreldwyd uit. Dit beteken dat vir elke vier soogdiere op aarde, een 'n vlermuis is!

Van die 1 420 spesies word 250 in Afrika aangetref en in Suider-Afrika is daar meer as 120 spesies, elkeen 'n bietjie anders.

Waar spesies sekere ooreenkomste met ander spesies deel, is hulle gegroepeer in 'n effens groter groep wat 'n familie genoem word. Daar is 21 vlermuisfamilies wêreldwyd en 11 vlermuisfamilies wat in Suider-Afrika gevind word:

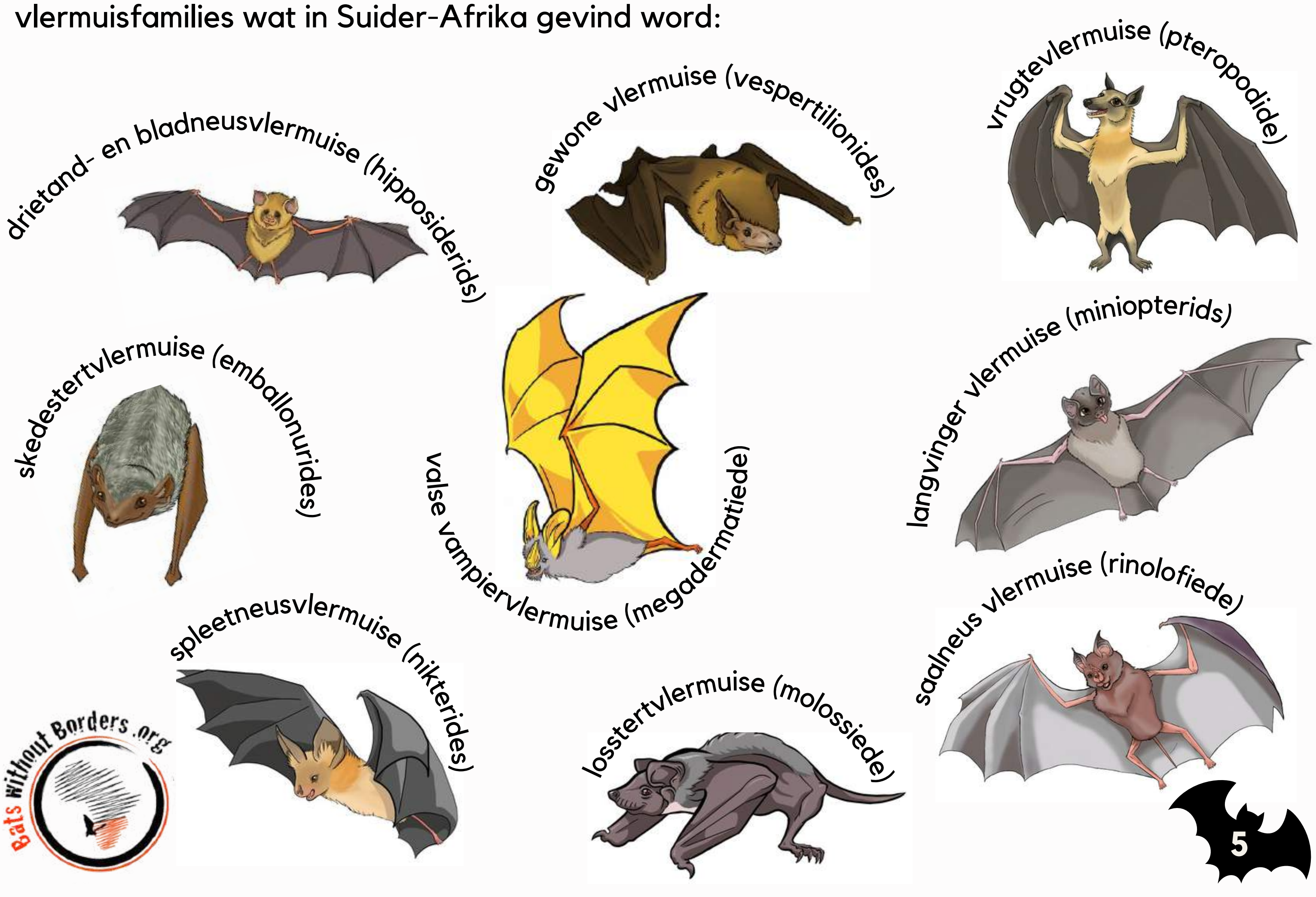

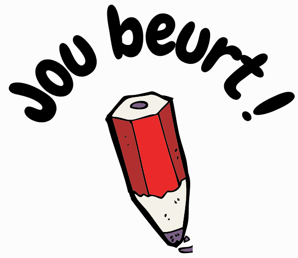

Aktiwiteit 1:

Kan jy al die vlermuisfamilies in die woordsoektog hieronder vind?

Vlermuis families

L	O	N	G	F	I	N	G	E	R	E	D	E	C
D	E	C	A	F	T	I	L	S	M	O	V	A	I
I	E	O	D	R	H	E	I	N	T	L	S	H	S
I	A	R	E	E	R	C	P	L	P	I	O	T	T
E	C	G	S	E	A	S	H	S	I	G	T	O	U
F	E	I	O	T	E	D	D	I	H	A	H	G	G
R	D	L	N	A	I	T	N	M	E	H	F	N	O
U	E	D	F	I	H	O	R	S	E	S	H	O	E
I	S	F	A	L	S	E	V	A	M	P	I	R	E
T	E	E	E	E	H	A	E	T	N	A	R	D	P
T	E	P	L	D	F	N	G	E	T	N	E	T	S
P	L	A	I	N	F	A	C	E	D	O	E	E	N
E	I	S	I	I	E	T	T	R	I	D	E	N	T
D	E	L	I	A	T	H	T	A	E	H	S	E	A

HORSESHOE	PLAINFACED	TRIDENT
FREETAILED	FALSEVAMPIRE	LONGFINGERED
FRUIT	LEAFNOSED	SLITFACED
SHEATHTAILED	CISTUGO	

Bats without Borders.org

4 Grootte

Kom ons praat volgende oor grootte! Ek het vir julle gesê vlermuise kom in alle verskillende vorms en groottes voor, ons is ongelooflik.

Vlermuise kan baie klein en lig wees, of hulle kan groot en swaar wees, asook alles tussenin. Die grootste vlermuisspesies is vrugtevlermuise soos die Geelkop vlieënde vos vlermuis (*Acerodon jubatus*), wat ongeveer 1,5 kg weeg en 'n vlerkspan van byna 2 meter het!

Die Kalong of Javaanse vlieënde vos (*Pteropus vampyrus*) het 'n soortgelyke indrukwekkende vlerkspan. Pteropus word uitgespreek soos "terropus". Vampyrus is 'n baie simpel naam, want dit is eintlik 'n vrugtevlermuis. Die Victoriane wat die vlermuis sy naam gegee het, was 'n bietjie gepla met vampiere!

HET JY GEWEET?

Die bene wat in 'n vlermuis se vlerke gevind word, is presies dieselfde as dié in 'n menslike hand!

Aktiwiteit 2:

Soek 'n liniaal of maatband en meet 'n afstand van 2 meter. Jy kan dit op die vloer of teen 'n muur doen. Plaas jouself nou in die middel van hierdie spasie en strek jou arms so ver uit as wat hulle gaan om 'n gevoel te kry van hoe groot 'n vrugtevlermuis se vlerke kan wees.
Jy kan selfs iemand kry om 'n foto van jou in hierdie posisie te neem.
Stel jou voor as jou hande eintlik vlermuisvlerke was, hoe groot sou dit wees!

Aktiwiteit 3:

Vat jou weegskaal, kry 'n paar klein items en weeg dit. Kry jy iets wat dieselfde weeg as die Kitti se otneusvlermuis? Jy kan munte, potlode, skuifspelde, 'n grondboontjie, ens weeg.
Hoeveel items kry jy?

HET JY GEWEET?

Die kleinste vlermuis ter wêreld is die Kitti se otneusvlermuis (*Craseonycteris thonglongyai*), ook bekend as die Hommelby vlermuis weens sy klein grootte. Hierdie vlermuis weeg net 2 gram!

5 Vlermuisgesigte

Ek is altyd verras deur die manier waarop mense se gesigte so eenders lyk. Vlermuisgesigte kan baie verskillend lyk – van ore tot neuse.

Byvoorbeeld:

Vrugtevlermuise (soos Eidolon) het groot oë en 'n lang punterige gesig ('n bietjie soos 'n hond of 'n jakkals se gesig)

Mwezi is 'n Dent's-saalneusvlermuis, sy het klein oë (in vergelyking met Eidolon) en klein ronde ore wat blykbaar nooit ophou beweeg nie. Haar mees onvergeetlike kenmerk is haar hoefystervormige neusblaar (waardeur sy neurie!)

Logan se mamma (Bongi) is 'n Botswana langoorvlermuis. Sy is amper soos die Bugs-Bunny van die vlermuiswêreld. Haar ore is ONGELOOFLIK lank (en mooi).

Ek wil nie ydel klink nie, maar ek moet regtig noem dat sommige vlermuise, soos ek, nie net pragtige gesigte het nie, maar ook wonderlike haarstyle het. Ek is mal oor my maanhare wat so regop staan!!

Aktiwiteit 4:

Verbind die kolletjies hieronder om 'n paar baie verskillende vlermuisspesies wat in Suider-Afrika voorkom, te sien.

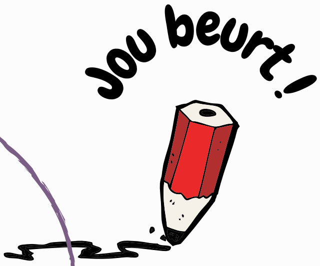

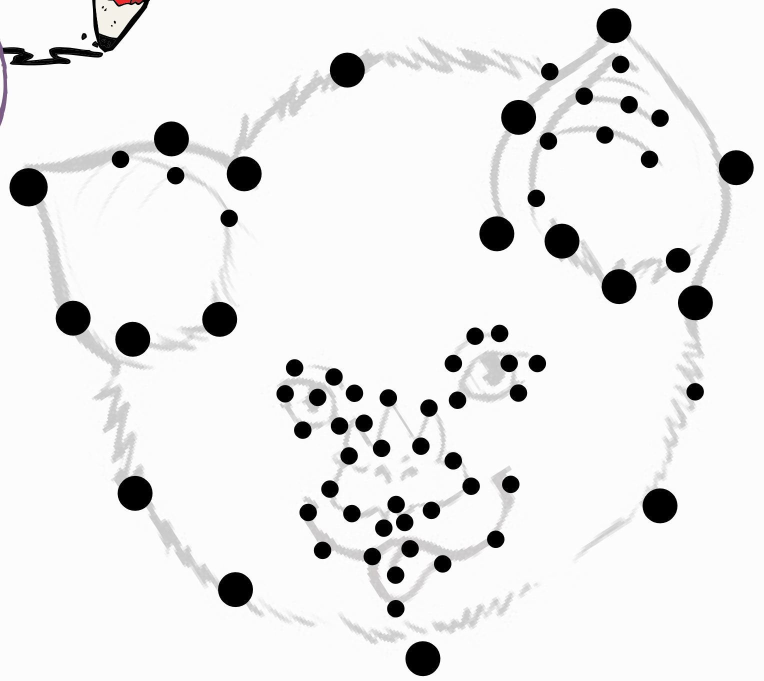

Percival se drietand bladneusvlermuis

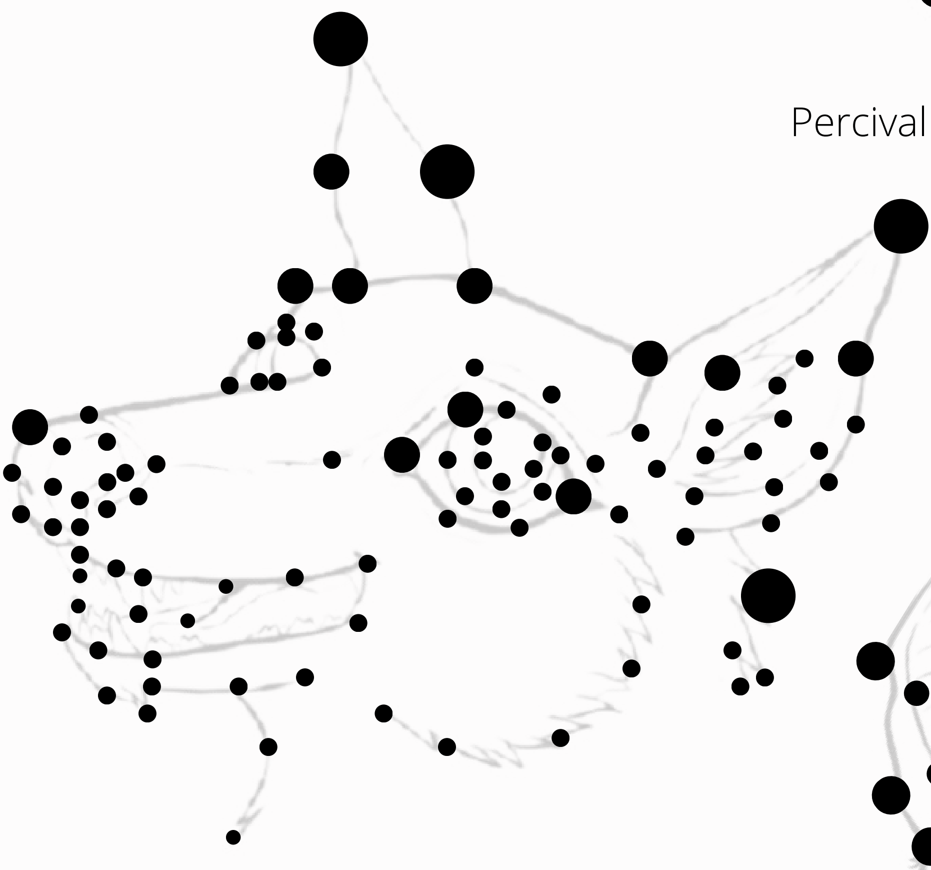

Strooikleurige vrugtevlermuis

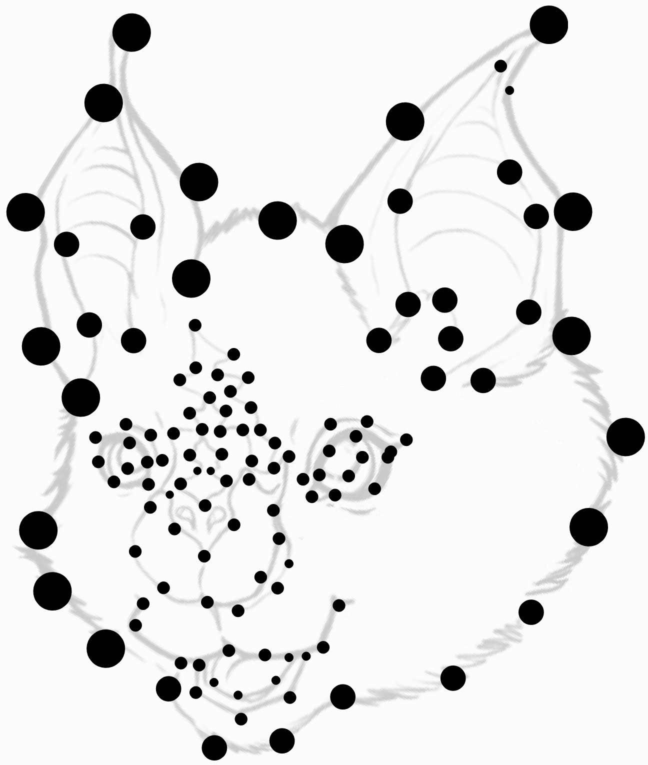

Geoffroy se saalneusvlermuis

Woordelys
(Woorde wat ons vandag geleer het!)

Klassifikasie - sorteer groepe plante en diere in aparte groepe

Divers - dat ons almal verskillend is

Familie - 'n groep van een of meer spesies wat soortgelyke eienskappe deel

Insekvretend - 'n plant of dier wat insekte eet.

Spesie - 'n spesifieke soort plant of dier.

Ek hoop jy het baie geleer vandag!
Sien jou volgende week, om alles te leer oor waar vlermuise woon!